Christina Hartmans-Kros

Christina Wilhelmina Kros is geboren op 18 mei 1900 in Stettin, Duitsland. Ze was de dochter van Johann Kros en Emilie Oediker.

Ze trouwde op 9 juni 1927 in Arnhem met Cornelis Gerrit Hartmans (1901-1945). Haar man was officier der gezondheid bij het Nederlandsch Indisch leger. Ze vertrokken na hun huwelijk naar Nederlands-Indië. Daar werd in Batavia in juli 1928 zoon Robby (1928-1958) geboren. Twee jaar later werd dochter Elsa geboren in Palopo.

In augustus 1938 werd Christina Oehoe bij de kabouters bij groep 2 in Ambonia, de hoofdstad van Ambon.

Het gezin verhuisde weer omdat haar man in mei 1939 werd aangesteld als residentie arts in Makassar op Celebes.

Haar man sloot zich direct na de Japanse inval aan bij de groep Overste Gortmans op Celebes. Dit was een verzetsgroep die zich richtte op het verzet tegen de Japanse invasie in Nederlands-Indië. Het was één van de verzetsgroepen die direct na de capitulatie ontstonden en zich voorbereidden op de komst van de geallieerden. Deze groep was onderdeel van het KNIL en bestond uit Nederlanders die voor de Japanners moesten werken, Indische Nederlanders met voldoende 'Indonesisch bloed', en Indonesische KNIL-militairen. De groep verzamelde wapens en inlichtingen en organiseerde een guerilla-oorlog. De Japanse politie, de Kempeitai, ging fanatiek op jacht en de groep werd op een gegeven moment opgerold. Cornelis werd als krijgsgevangene geïnterneerd op Celebes en kwam onder andere terecht in het Mariso-kamp bij Makassar. Op 25 juli 1945 vertrok hij met 200 gevangenen en werd ingescheept op de Nanshin Maru 2 voor Soerabaja. Ze werden vervoerd op een open dek met onvoldoende drinkwater en geen schaduw. In Soerabaja kwamen ze eerst terecht in een bamboeloods, in afwachting tot verder transport. Daar zakte Cornelis op 6 augustus 1945 in elkaar en overleed aan een hartaanval.

Christina werd na de Japanse overgave geïnterneerd in kamp Kampili op Celebes. Het kamp lag vlak bij de kampong Kampili, ongeveer 20 km zuidoost van Makassar. Het kamp bestond uit gebouwen van een oud TBC-sanatorium. Christina en haar kinderen overleefden de oorlog.

Na de oorlog ging ze met de Tegelberg op 15 februari 1946 vanuit Tandjong Priok naar Amsterdam. Ze ging wonen in Den Haag. Haar zoon overleed in 1958 en haar dochter emigreerde in 1959 naar San Francisco.

Meer informatie

Arnhemsche courant » 19 mei 1927 - Art. 18 | Delpher
Arnhemsche courant » 09 jun 1927 - Art. 27 | Delpher
De avondpost » 17 jul 1928 - Art. 39 | Delpher

Nieuwe Rotterdamsche Courant » 17 jul 1928 - Art. 141 | Delpher
C.W. Hartmans-Kros - Ons Land
De Indische courant » 23 sep 1938 - Art. 112 | Delpher
De Sumatra post » 11 jan 1938 - Art. 184 | Delpher
Bataviaasch nieuwsblad » 02 mei 1939 - Art. 192 | Delpher
Akte - Gelders Archief
Akte - Haags Gemeentearchief
Akte - Gelders Archief
Japanse interneringskaarten | Nationaal Archief
| Nationaal Archief
Oorlog en Bersiap | Het verzet in Nederlands-Indië tegen de Japanse bezetter. Deel 3 |
Cornelis Gerrit Hartmans | Oorlogsgravenstichting
Kampili
japansekrijgsgevangenkampen.nl/Celebes.htm
Nanshin Maru 2.htm
Taliboera
Het Indisch Leidersblad augustus 1938
Verzet – Verzetsmuseum

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.